

intro

Information & inspiration

till dig som är anställd,
förtroendevald eller ideell
medarbetare i Skara stift.

Svenska kyrkan
SKARA STIFT

MAJ 2017 | ÅRG 12 | #2

Kyrka utanför bubblan

Ökade utträden beror på svaga relationer

Kyrkoval på torget

Husbil får människor att rösta

Tron är ingen solstol

Reformation är nödvändig varje dag

En liten sten som gärna får skava

Foto: Andreas Engström

Karin Långström, stiftsadjunkt och skolpräst på Hjo folkhögskola.

Ibland känner jag att det skaver i det här reformationsfirandet. Något som liksom ligger som en liten sten i skon som känns vid vissa fotnedläggningar. Jag tar av mig skon, tar fram den lilla stenen och försöker klura ut vad det där skavet kan stå för.

På folkhögskolan talar vi mycket om samhället och vikten av att hålla ihop och motverka polarisering. Ändå är det viktigt att få vara sig själv och också låta den andre få vara just den andre med de förutsättningar och gåvor hen har.

Det är nog just där: när vi ska försöka definiera vad som är specifikt lutherskt, evangeliskt, reformatoriskt. Som en naturlig konsekvens blir det en "de där-ning" för att använda biskop Åkes nya begrepp, eftersom de som inte är specifikt lutherska inte har det där som är så specifikt lutherskt och som vi ju är så stolta över. Ska vi då verkligen hävda vår särart?

Men trots allt kanske det går att hålla två tankar i huvudet samtidigt. Vi kan vara stolta över vårt lutherska arv, formulera

teserna i dagens kyrkoliv och på samma gång vara glada över de ekumeniska framstegen. Vi kan lyfta fram det som är unikt i varje kyrkotradition och se det som en gåva till hela kristenheten.

På Kyrkans grundkurs läser vi samfundskunskap och eleverna får intervjua företrädare för olika traditioner och delta i deras gudstjänster. Olikheterna blir tydliga, men inspirationskällorna flödar. "Det där var ju faktiskt en god tanke nu när jag fattar vad de menar" var en kommentar från någon av eleverna. Så kan frejdigt sjungna läsarsånger eller ortodox högtidlig närvaro med urkyrkokänsla bli nyttiga speglar för oss svenskkyrkliga att reflektera oss själva i.

"Olikheterna blir tydliga men inspirationskällorna flödar"

För visst var det väl så Luther tänkte: vad behöver vår tids människor för att se evangeliet i dess klara ljus och vilka medel har vi att använda oss av för att nå dit?

Jag lägger tillbaka den där skavstenen i skon och låter den vara en påminnelse om att vi inte firar reformationen för att vi tror att vi är bättre än någon annan. Däremot kan vi vara tacksamma för det Luther hjälpt oss att se, och för vad vi i vår kyrka kan bidra med i den stora brokiga skara som är Guds familj.

intro • maj 2017 • årg 12 • #2

Box 173, 532 23 SKARA | Läs mer om Intro på www.skarastift.se | Intro kommer ut med fyra nummer per år och erbjuds gratis till alla kyrkvårdar, förtroendevalda och anställda inom Skara stift. Namn och adressuppgifter hämtas från Kyrksam vars uppgifter hanteras lokalt av respektive pastorat/församling. Tillhör du inte någon av ovan nämnda grupper är du välkommen att prenumerera.

Ansvarig utgivare: Åke Bonnier, 0511-262 05, ake.bonnier@svenskakyrkan.se | Redaktör: Jacqueline Björnram, 0511-262 28, jacqueline.bjornram@svenskakyrkan.se | Redaktionsgrupp: Jacqueline Björnram, Ulla Falk, Johannes Fransson, Joakim Källman, Gunilla Nordin, Kamilla Skarström Hinojosa och Anna Theander. | Redaktionella medarbetare: Sven-Erik Falk, Catarina Sundqvist | Prenumeration: 100 kr/år (inkl moms). Kontakta Ulla Falk, 0511-262 18, ulla.falk@svenskakyrkan.se | Tryck: Responstryck, Borås, 2017 | Papper: Edixion. | Omslagsfoto: Shutterstock

Kommunikation i en värld av bubblor.

Kyrkan behöver förändra sin kommunikation och börja bygga relationer. För många människor idag är kyrkan helt enkelt inte relevant – för man vet inget om den.

- Vi behöver knacka hål på 90-talisternas filterbubblor och ställa oss i deras skor. Först då kan vi vara kyrka på deras villkor, säger Magdalena Widmark, kommunikatör på kyrkokansliet.

Text: Anna Theander Foto: Pixabay.com, Gustaf Hellsing/IKON

De senaste årens undersökningar talar sitt tydliga språk: många människor har en svag relation till kyrkan. Och har man ingen relation är det svårt att tycka att den är relevant. Magdalena Widmark arbetar med analysfrågor och konstaterar att det är allra mest påtagligt bland 80- och 90-talisterna.

När hon föreläser för anställda och förtroendevalda i olika

sammanhang om den varumärkesundersökning som gjordes förra året delar hon ofta in Sveriges befolkning i tre grupper: en röd, en gul och en grön.

- Den gröna gruppen är den kyrkliga gruppen, de människor som har en tro och främst är med i kyrkan just för att de tror på Gud. Den röda gruppen är de som inte har någon tro och därför har tagit aktivt avstånd från kyrkan. Men den gula gruppen vet faktiskt inte riktigt vad de tror. Och många av dem vet inte ens

Magdalena Widmark är kommunikatör på kyrkokansliet.

”Vi har en tendens som kyrka att vända orden till positiva begrepp. Den som googlar på ord som ensamhet och sorg får sällan träffa på Svenska kyrkan, eftersom vi hellre använder ord som gemenskap och glädje.”

varför de är medlemmar i Svenska kyrkan, om de nu är det.

Utträdesiffrorna talar sitt tydliga språk – 2016 var ett ”rekordår” när det gäller utträden ur Svenska kyrkan. Det kan ligga nära till hands att tro att det enbart berodde på de granskningar som gjordes i media på försommaren, men Magdalena Widmark menar att det är långt ifrån hela sanningen.

- De som gick ur kyrkan efter granskningarna var framförallt de kyrknära, äldre medlemmarna och de gjorde det av besvikelse. Men undersökningarna visar att när det gäller den ”gula gruppen” så tog de flesta av dem inte ens del av den här mediebevakningen, i synnerhet inte de yngre. Trots det svarade de för en stor del av alla utträden.

Krisen blåser således inte över, menar Magdalena. Hon refererar till att 80- och 90-talisternas kunskap om vad kyrkan arbetar med är väldigt låg. Det är en grupp som lämnar kyrkan när de blir påmind om sitt medlemskap, genom till exempel deklaraionsblanketten eller webbsajter som erbjuder ”enkla” sätt att gå ur, något som inte minst märktes i statistiken efter sommaren då flera sådana webbtjänster dök upp.

En ekonomisk fråga

- Det är också en ekonomisk fråga. Vi ser att de här grupperna lämnar kyrkan när det är aktuellt att se över sin ekonomi, till exempel när man ska flytta hemifrån, eller när man står i begrepp att köpa hus och bilda familj. Och om allt man då känner till om kyrkan är att det firas gudstjänst och erbjuds kyrkliga handlingar så känns det kanske inte tillräckligt relevant att stanna kvar.

Den generation som Magdalena talar om har inte varit med

om morgonböner i skolan, eller haft kristendomsundervisning. Det är inget fel i det, påpekar hon, men det innebär att de har andra referensramar än tidigare generationer.

Så vad är då lösningen? Magdalena framhåller att det först och främst handlar om att knacka håll på filterbubblan, att som kyrka ställa sig i någon annans skor.

Ett språk som når fram

- Vi behöver använda ett språk och ett tilltal som gör att vi når fram. Vi behöver bli bättre på att prata om det som står människor nära: om oron för att inte få ett arbete, om rädslan för vad främlingsfientligheten gör med oss, om sorg och om trasiga relationer.

Den kritiske kan lätt påpeka att vi väl ändå ska vara en glädjens kyrka, och inte främst en kyrka som handlar om sorg och elände.

- Ja, vi ska prata om glädje. Men det får vi kanske göra i nästa steg. Vi har en tendens som kyrka att vända orden till positiva begrepp. Den som googlar på ord som ensamhet och sorg får sällan träffa på Svenska kyrkan, eftersom vi hellre använder ord som gemenskap och glädje.

Tipset från Magdalena är att inspireras av Jesus, en förebild när det gäller att kommunicera med människor.

- Han gjorde ju precis det. Han ställde sig i den lilla människans skor. Han pratade med folk om det som var viktigt för dem och använde liknelser för att tydliggöra det. Först därefter kunde han börja förklara sitt budskap!

Vad är en filterbubbla?

När nätjättar som Google och Facebook skräddarsyr vad individen får uppleva på nätet skapas filterbubblor. Särskilda dataprogram, algoritmer, är till för att välja ut innehåll som är intressant för en individ. I praktiken innebär det att få åsikter som står i strid med egna uppfattningar får någon chans.

Källa: spraktidningen.se.

Enkät i Alingsås ger svar om utträden.

En del av dem som lämnar Svenska kyrkan vill också tala om varför. Alingsås pastorat bestämde sig för att fråga.

- Att låta människor berätta om anledningen till att de inte längre vill vara medlemmar är ett sätt att visa respekt. Och det ger oss en bild av vilka orsaker som ligger bakom beslutet, säger kyrkoherde Katarina Egfors Härnring.

Text & foto: Anna Theander

Peter Ebbesson, Katarina Egfors Härnring och Ulrika Jälmsjö frågar varför medlemmarna går ur kyrkan.

Katarina Egfors Härnring har under en tid noterat att en del människor gärna vill tala om varför de lämnar kyrkan. Efter granskningarna i media förra året ställdes frågan på sin spets. I Alingsås bestämde man sig då för att under ett år skicka ut en enkät tillsammans med utträdesbeviset.

- Vi ville skaffa oss en bild och låta människor få berätta, säger Katarina.

Svaren sammanställs efterhand och redan nu kan tendenser anas. 15 procent av dem som utträtt har svarat.

- Vi ser att många lämnar kyrkan av ekonomiska skäl, eller för att man helt enkelt inte tror på Gud. Men många är också upprörda eller besvikna över någon enskild fråga. Ibland har de också svarat ja på flera av de här alternativen, konstaterar kyrkoherdesekreterare Ulrika Jälmsjö.

Likheter med hela landet

Enkäten ger inte hela bilden – de som inte svarat alls vet man givetvis inget om. Men till stor del stämmer både enkäten och utträdessiffrorna överens med statistiken för hela landet. Drygt en tredjedel av de svarande har valt att inte vara anonyma. Där ser man tydligt att de som angett att de av någon anledning är besvikna framförallt är de äldre. Och trots att 80- och 90-talisterna utgör en övervägande del av dem som lämnat kyrkan är det bara några få av dem som svarat.

- Men vi vet ju också att de yngre inte tycker att kyrkan är så

relevant. Och tycker man inte det så är det väl heller inte så relevant att lägga tid på att besvara en enkät, funderar Ulrika.

Redan nu har tankar väckts på hur pastoratet kan arbeta och kommunicera fortsättningsvis.

- Flera har angett svar som vittnar om att de tycker att kyrkan är lite "luddig", så vi tänker mer på tydligheten. Vår nya diakonimottagning och även vår nya samtalsmottagning är sätt att möta det. Även om folk har känt till att kyrkan arbetar socialt och att man kan prata med en präst eller diakon blir det nog lite mer öppet och tillgängligt på det här viset, säger Katarina.

Pastoratets kommunikatör Peter Ebbesson tillägger att det också är viktigt att synas i samhället.

- Vi behöver visa oss tydligare på arenor utanför de traditionella platserna där folk redan vet att kyrkan brukar vara.

Än är inte hela året avslutat och hur man sedan går vidare är ännu inte bestämt.

- Vi ska givetvis utvärdera arbetet. Det är möjligt att vi fortsätter arbeta med en enkät men säkerligen får vi se över frågorna, eftersom saker förändras hela tiden, konstaterar Katarina.

Ulrika tillägger att det vore intressant att gå vidare med fler lokala undersökningar.

- Det skulle nog vara givande att göra en gallup, att ställa sig ute på stan och prata med allmänheten. Att fråga dem som inte är medlemmar i kyrkan varför de inte är det. Men att även fråga kyrkotillhöriga varför de är medlemmar. De svaren är ju minst lika intressanta!

Husbil får folk att rösta i Falköping.

En husbil som vallokal, och som kan ställas upp där folk samlas. Så gör Falköpings pastorat för att få människor att delta i kyrkovalet.

– På det sättet fångar vi många som inte hade tänkt rösta, säger Göran Helmersson, ordförande i pastoratets valnämnd.

Text: Anna Nyberg Foto: Anna Nyberg, Catarina Tidström

Tanken var enkel. Om kyrkan finns på plats där människor är, så får fler en möjlighet att rösta i kyrkovalet. Det har också visat sig stämma.

- Här har vi exempel på förtidsröster från förra valet, säger valnämndens ordförande Göran Helmersson och visar upp statistik.

- Den 10 september 2013 var det 38 som förtidsröstade i husbilen och tre som var inne på församlingsexpeditionen och gjorde samma sak. Husbilen är överlägsen som vallokal när det gäller förtidsröstningen.

Inför valet 2009 provade pastoratet med en bil och husvagn, men det visade sig vara lite krångligt att köra och manövrera husvagnen, så vid förra valet blev det en hyrd husbil i stället. Under veckan före valet fanns husbilen utanför mataffärer, samt på torget i Falköping.

Det kan låta enkelt och spontant att åka ut med husbilen, men det krävs en hel del planering, berättar Göran Helmersson och Ann-Sofi Olsson, som arbetar på församlingsexpeditionen och dessutom är valkoordinator.

- Det behövs ett förtält där vi ställer upp skärmar för röstningen, och så behöver vi ha två bord för röstsedlarna, ett för nomineringsgruppernas valsedlar och så valnämndens bord med tomma valsedlar, säger Ann-Sofi.

Måste ha internet

Vallokalen ska vara fri från allt som kan innebära otillbörlig påverkan, så bordet med nomineringsgruppernas valsedlar brukar placeras på andra sidan husbilen.

- Sedan måste det finnas en dator med internetuppkoppling och en skrivare, där vi kan skriva ut dubblettröstkort till dem som inte har med sig sina röstkort. Många har föreställningen att det inte går att ha en mobil vallokal, men det enda som krävs är just dator och skrivare, och ett stabilt internet, fortsätter Ann-Sofi Olsson.

Arbetsgrupp förbereder

Detta innebär också att platserna där husbilen ska ställas måste kontrolleras noggrant i förväg, så att det finns utrymme för förtält, elförsörjning och en stabil internetuppkoppling. Detta sköav vaktmästarna i pastoratet, som också är med i den ar-

betsgrupp där anställda i pastoratet förbereder kyrkovalet.

- I arbetsgruppen sitter också personal från församlingsexpeditionen, liksom pastoratets kommunikatör, och där lägger vi tillsammans upp arbetet inför kyrkovalet. Det är några intensiva veckor i samband med valet, och det gäller att få även det ordinarie arbetet att fungera, säger Ann-Sofi Olsson.

Både husbilen och arbetsgruppen är sprungna ur pastoratets egna idéer om hur man gör ett bra kyrkovalet.

- Vi har också sammanträden i valnämnden även när det inte är valår. Det är oerhört viktigt att samlas regelbundet, för det är mellan valen det finns tid att planera nästa val, säger Göran Helmersson.

Satsar på unga

Inför förra valet hade Falköpings pastorat som mål att öka antalet röster med en viss procent, men det är svårt att säga om målet uppnåddes eftersom antalet medlemmar samtidigt sjönk.

- Nu har vi satt målet att få fler att rösta helt enkelt, säger Göran Helmersson.

En särskild satsning görs gentemot de unga medlemmarna, i samarbete med Svenska Kyrkans Unga i pastoratet.

- Fångar vi dem som ska rösta för första gången och får dem att rösta, så fortsätter de. Jag hoppas också att få med några ungdomar som valförrättare, säger Göran.

Att vara ute med husbilen innebär också möjlighet till möten och samtal med människor.

- Vi är tre-fyra personer som finns med när husbilen åker ut, och det är ett bra sätt att prata med folk. Det är så lätt att det går slentrian i planeringen av kyrkovalet, och om vi inte visar upp oss tappar vi folket.

- Vi vill att alla medlemmar ska känna att det är lätt att rösta, och med husbilen fångar vi upp många som inte hade tänkt rösta. Bara vid sista besöket på torget före kyrkovalet fick vi 100 förtidsröster via husbilen. De rösterna hade vi inte fått annars, säger Göran Helmersson.

I husbilen är det också fullt möjligt att boka både dop och vigslar, eftersom bokningsdatorn är med.

- Ja, den möjligheten finns, även om vi inte har gått ut med det tidigare, säger Ann-Sofi Olsson.

”Det är så lätt att det går slentrian i planeringen av kyrkovalet, och om vi inte visar upp oss tappar vi folket.”

Göran Helmersson och Ann-Sofi Olsson i Falköpings pastorat planerar för ett ökat valdeltagande i höstens kyrkovalet.

*”Vi kan inte lägga oss
i en solstol. Vi behöver
vara här och nu hela
tiden.”*

Kyrkan behöver en fortsatt reformation.

Under reformationsåret 2017 har S:ta Helenakyrkan i Skövde en vepa på kyrkväggen med ett citat av Luther: "Om jag vill eller inte, så tvingas jag dag för dag att bli allt lärdare". 500 år efter att de orden yttrades möts Andreas Gerenmark och Clara Linderland i kyrkan för ett samtal om framtiden.

Text & foto: Boel Ferm

Under reformationsåret väver Svenska kyrkan ihop dåtid, nutid och framtid. Två som är på väg in i framtiden är Andreas Gerenmark, fritidsledare och snart färdig församlingspedagog i Skövde församling och Clara Linderland, som vigdes till diakon i juni förra året och arbetar i Lidköpings församling. De möts i Skövde för ett samtal om reformationen i dag.

– Lutheråret finns med i vårt arbete hela tiden, säger de.

Dagens samhälle är mer sekulariserat och mångkulturellt än någonsin. Clara och Andreas tar upp att kyrkan tidigt tog ställning i HBTQ-frågor. Under Pride i Skövde hålls till exempel regnbågsmässa i S:ta Helena kyrka.

– Vi har en kyrkoherde och ett kyrkoråd som förstår att Svenska kyrkan står inför framtiden, att världen inte är vad den har varit. Vi är under ständig utveckling och behöver följa med, säger Andreas.

Med kyrkans avskiljande från staten kom nya utmaningar. Andreas jämför det med en tonåring i målbrottet som försöker hitta sin identitet.

– Där ligger en av våra stora utmaningar, en kyrka för alla.

Olika förutsättningar

– Det är otroligt mycket som ryms under kyrkans tak. Vad som behöver reformeras skiljer sig då församlingarnas förutsättningar ser olika ut. Till exempel har en del församlingar arbetat med integrationsfrågor i massor av år medan andra precis påbörjat ett sådant arbete, säger Clara.

Hon pratar om vikten av att lyssna, inte bara hitta en lösning.

– Vi har blivit en verksamhetskyrka. De mjuka mötena konkurreras ut när vi ska producera, som att starta den och den gruppen. Jag tror inte vi kan producera kyrka, det är något som händer i mötet med människor, säger Andreas.

Clara föreslår att det till exempel kanske inte behövs ännu en dagverksamhet för aktiva pensionärer, speciellt inte om det redan finns andra organisationer som driver den verksamheten.

– Vi kan stötta men lägga resurserna någon annanstans. Kanske finnas där för unga och hänga i gymnasieskolans korridorer.

Clara och Andreas pratar också om kyrkans sjunkande medlemsantal.

– Vi står inför en tid där det skärs i verksamheten, med mindre kapital och åldrande medlemmarna. Vi hänger upp oss allt för mycket på att det inte kommer folk i stället för att fokusera på en bra verksamhet. Vänd det negativa och tänk "Hur gör vi bra kyrka? Hur får vi människor att känna närhet och delaktighet?"

Göra stor skillnad

– Det finns många dystopiska tongångar i samhället i dag. Om vi kan möta människor i det och kommunicera vårt budskap kan vi göra ganska stor skillnad. Vi är bokstavligen del av en enda jord, vi behöver ta hand om varandra. Vi är ett, säger Clara.

– Det pratas för mycket om form. När det talas om att förnya gudstjänsten så trycks det en ny agenda. I stället för att se var vi möter människor så de känner sig delaktiga i gudstjänstfirandet, till exempel med växelläsning och mindre stelt formspråk, säger Andreas.

Han påpekar att kyrkan fortfarande har ett stort förtroendekapital.

– Vi står för något många kan stå bakom, en stark klippa.

En framtida utmaning tror de blir den ökande utsattheten i samhället med tunnare och grovmaskigare skyddsnet. De menar att kyrkans roll är att vara röstbärare för de som inte kan höra rösten själva. Det blir en utmaning för hela samhället.

– Det är något vi inte ska sluta med, om vi så får skära i vår verksamhet som att sälja alla våra byggnader. Vi ska vara de sista som öser båten om den håller på att sjunka, säger Andreas.

Han avslutar:

– Luther sa ju att kyrkan aldrig är färdigbyggd, vi behöver fortsätta. Vi kan inte lägga oss i en solstol. Vi behöver vara här och nu hela tiden.

Nytt skede för flyktingarbetet.

Integrationsarbete kan ske på olika sätt. Bilden är tagen vid en fiskeutflykt i Götene pastorat.

Text: Sven-Erik Falk, Foto: Frida Gustafsson

Antalet nya flyktingar och asylsökande minskar i Sverige. Men kyrkans engagemang minskar inte. Snarare tas en rad nya initiativ för att bidra till de nyanländas integration.

– Det är nästan lättare att säga vad som inte görs, än vad som görs, konstaterar Patrik Broberg. Tillsammans med diakonen Ingela Hadin arbetar han med flykting- och integrationsfrågor vid Skara stiftskansli.

Deras uppdrag är att stödja det arbete som sker i församlingarna. Det sker bland annat genom utbildning och rådgivning, men också i form av kontakter med myndigheter.

– Det är många myndigheter inblandade i arbetet med nyanlända. Ibland kan det vara svårt för församlingarna att veta vart man ska vända sig, säger Ingela Hadin.

Fler mår sämre

Fjölårets omsvängning i den svenska flyktingpolitiken ger avtryck i församlingarnas arbete. På många orter min-

skar antalet flyktingar. En del planerade satsningar blir därför inte av.

Samtidigt ändrar arbetet karaktär. Systemet med tillfälliga uppehållstillstånd gör att många nyanlända känner sig osäkra inför framtiden. En del väljer också att gå under jorden i fruktan för avvísning.

– Man kan säga att fler mår sämre. Och det påverkar givetvis de som möter flyktingar och asylsökande i kyrkans verksamhet, säger Patrik Broberg.

Anställer nyanlända

På några platser har Svenska kyrkan anställt nyanlända. Det har skett därför att

man insett behovet av att lära känna den kultur som flyktingarna har med sig. Den kunskapen lägger grunden för att underlätta integrationen i det svenska samhället.

– Vi ser också att de nyanlända gärna söker sig till kyrkans verksamhet, men kanske inte alltid till gudstjänsterna. Då får vi hitta sätt att ta tillvara de möten som sker, säger Ingela Hadin.

Patrik Broberg har också ett råd han gärna delar med sig av när det gäller arbetet.

– Min grundregel är enkel. Se människan. Där finns nyckeln till att lyckas, säger han.

Statliga pengar till kyrkans arbete

I fjol fick stiftets församlingar dela på drygt en miljon kronor i statliga bidrag till arbete med flyktingar och asylsökande.

Med pengarnas hjälp har man åstadkommit goda resultat enligt en utvärdering som gjorts. Språkkaféer har underlättat för flyktingar att senare börja på Svenska för invandrare (SFI). Mötesplatser har skapat förståelse för varandras kulturer. Många aktiviteter har minskat tillvarons tristess på flyktingföreläggningarna.

Drygt tio procent av pengarna utnyttjades aldrig, framför allt därför att antalet flyktingar på orten minskade.

De myndigheter som stiftet har samarbete med i dessa frågor är framför allt migrationsverket, länsstyrelsen, arbetsförmedlingen och Västra Götalandsregionen.

Berättat för: Catharina Sundqvist, Foto: Magnus Aronson/Ikon

Hoppas på fler unga förtroendevalda

UNG TRO

Daniel Andersson, 23 år, har suttit i kyrkofullmäktige i Vänersborg i snart fyra år. Han är ovanlig då det inte är mängder med ungdomar som är förtroendevalda inom Svenska kyrkan.

”Jag hoppas att vi ska bli fler. I ett förslag till kyrkofullmäktige nu i maj föreslår jag två platser för representanter för barn och unga i kyrkorådet.

Min erfarenhet av att vara förtroendevald är positiv. Jag hoppas att fler unga människor vill bli förtroendevalda i Svenska kyrkan.

En väg är att församlingarna inrättar ungdomsplatser i kyrkoråden. Då kan man få med barn och ungdomar tidigt och på en naturlig väg utan att de behöver tillhöra någon speciell nomineringsgrupp.

I årets kyrkoveal ställer jag upp för Posk (Politiskt obundna i Svenska kyrkan) på kyrkorådslistan. Blir jag invald innebär det fler möten än de fyra nuvarande per år i kyrkofullmäktige.

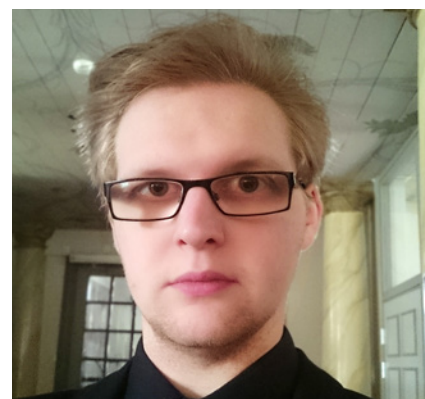
Precis som i fullmäktige vill jag framför allt arbeta med barn- och ungdomsfrågor. Nu känner jag flera förtroendevalda och ser det som om Svenska

kyrkans unga får en fördjupad relation med kyrkorådet om jag blir vald.

Jag är ordförande i Svenska kyrkans unga i Vänersborg. Kontakterna med de förtroendevalda i Vänersborgs och Väner-Ryrs församling tror jag betyder mycket. Att vi träffas, pratar och får en relation till varandra.

Att mandatperioden är fyra år har inte bekymrat mig hittills, eftersom jag är aktiv i Svenska kyrkans unga lokalt, har arbetat i församlingen och dessutom är ganska hemkär. Nu håller jag på att utbildas till begravningsentreprenör. Då kan situationen bli annorlunda. Efter utbildningen vet jag inte riktigt var jag hamnar, men jag ställer upp i alla fall.

Jag tycker att om en förtroendevald till exempel flyttar till Göteborg som ligger nära Vänersborg men samtidigt kan sköta sitt förtroendeuppdrag så borde det vara möjligt. Som reglerna är nu måste man bo i församlingen för att sit-

ta som lokalt förtroendevald.

I stiftsfullmäktige är det annorlunda. Där kan man till exempel bo i Vänersborg men sitta för Skara. Och just vad gäller stiftsfullmäktige har jag arbetat för fullt med att få ihop en stiftslista med ungdomar.

Det är lite tunnsått med människor som vill engagera sig. Men jag ville verkligen få ihop en nomineringsgrupp med unga människor som har barn och ungas intresse i fokus.

Rent allmänt hoppas jag att många röstar i kyrkovealet. Jag brukar säga ’gå och rösta’. Vi har en demokratisk organisation och ni är medlemmar. Vet ni inte vad ni ska rösta på så rösta blankt, det är bättre än att inte rösta alls.”

Varför är det viktigt för dig att rösta i kyrkovalet?

– Vi väljer de som ska styra kyrkan och jag är engagerad i kyrkan. Därför vill jag vara med och påverka.

*Bo-Steve Lennartsson
Töreboda*

– Som ideell medarbetare i kyrkan tycker jag att det är viktigt att rösta i kyrkovalet. Jag kommer att rösta på en nomineringsgrupp som inte är knuten till något politiskt parti.

*Kristina Lans
Mariestad*

– Jag vill vara med och påverka. Vi har en demokratisk ordning i kyrkan och för mig är det viktigt att behålla identiteten som folkkyrka.

*Lars-Peter Hjärpe
Kyrkoherde Ekshärad*

För mig är det självklart att rösta. Det handlar ju om vilka som kommer att sitta i kyrkorådet och jag vill att det ska vara personer som vurmar för de frågor som är viktiga för mig.

*Elin Rydquist, kyrkomusiker i
Vänersborg och Väne-Ryr*

VAD BETYDER DET?

Fråga Gud!

Ända sedan bibelns tid har människan ställt frågor till Gud. Då som nu frågar människan om livets orättvisor, orsaken till och meningen med lidandet och om framtiden.

Frågornas språk skiljer sig åt men de har det gemensamt att de rör den sfär av livet som vi inte kommer åt med logiska resonemang eller empiriska studier: Livets oförutsägbarhet och nyckfullhet. Vi frågar om sårbarheten som finns i allt mänskligt liv, som finns i mitt liv.

Den vanligaste psalmformen i Psaltaren är den där en enskild människa uttrycker sin smärta inför Gud utan att undanhålla varken hat, avund eller svaghet. Psalmisten undrar om Gud har övergivit henne, varför skulle det annars gå henne så illa?

Luthers kamp bestod i en tvåfaldig fråga: Hur kan en syndig människa finna nåd inför Gud, och hur kan hon sedan tro på att hon verkligen har funnit nåd? Där psalmisten finner svaret i naturen "Din rättfärdighet är som väldiga berg, din rättvisa som det djupaste hav" (Ps 36) fann Luther det i form av ett tilltal, utifrån. Luthers andliga genombrott som kom att förändra en värld började i hans studier av Psaltaren, "den lilla bibeln" som han kallade den. För både psalmisten och Luther gäller det dock att dras ur sig själv, ur den egna "inkröktheten" vare sig det är genom naturens storslagenhet eller det levande ordets: "Ty hos dig är livets källa, i ditt ljus ser vi ljus."

SAMTALSFRÅGAN:

*Kamilla Skarström Hinojosa,
stiftsteolog*

Vilken är din fråga till Gud?

LÅT DIG INSPIRERAS!

Här hittar du arrangemang som Skara stift står bakom. Om inget annat anges i texten, är arrangemangen öppna för alla.

Anmälan:

Gå till Skara stifts intranät (internwww.svenskkyrkan.se/skarastift). Under ubriken "Fortbildning och inspiration", finns en underrubrik som heter "Arrangemang". Där hittar du all information.

Ibland går anmälan direkt till:

- Skara stifts själavårdsinstitut, Lilleskog, 0322-512 81 eller lilleskog.info@svenskkyrkan.se
- Flåmslatts stiftsgård, 0511-304 40 eller info@flamslatt.se

Rekreationsveckor på Lilleskog

Veckorna vänder sig till alla som längtar efter återhämtning och hjälp att se på sin situation. Det kan bottna i belastningar i arbete, relationer och hälsa eller röra sig om ett mer allmänt behov av eftertanke och vila. Upplägget lägger stor vikt vid den enskildes behov.

Tid: 25-29 september, 16-20 oktober.

Kostnad: 4 600 kronor

Anmälan: till Skara stifts själavårdsinstitut, se ruta ovan

E-retreat - med enskild vägledning

Retreater för dig som arbetar i församling som anställd eller ideell medarbetare. Retreaterna är ett samarbete mellan Skara stift, Göteborgs stift och den ekumeniska föreningen Kompass. De utgår från Ignatius av Loyolas "Andliga övningar" med enskild bön och meditation men utan gemensam undervisning.

Tid: 1-6 oktober

Kostnad: 5 500 kronor

Anmälan: senast 15 dagar före start till Skara stifts själavårdsinstitut.

ABC-retreater

Alla kategorier av församlingsarbetare (anställda och ideella) från alla kristna samfund är välkomna. Retreaterna vill ge stöd åt den långsiktiga processen i ett samspel mellan retreatter och vardagsliv. Ledare är Magnus Malm tillsammans med en kaplan.

A-retreat: inget aktuellt datum för tillfället

B-retreat: 12-17 november

C-retreat: 3-8 december

Kostnad: 5 150 kronor

Anmälan: till Skara stifts själavårdsinstitut, se ruta ovan

Skrivarkurs med Anita Goldman

Författaren Anita Goldman är en erfaren ledare av skrivarkursen. Hon är yrkesverksam författare och kulturjournalist. Kursen som har temat "Att skriva sig till försöning", vänder sig både till vana och ovana skribenter. Läs mer om Anita Goldman på www.anitagoldman.com

Tid: 29 juni - 2 juli, start 16.00, avslut 13.30

Kostnad: 4 950 kronor

Anmälan: till Skara stifts själavårdsinstitut, se ruta ovan

Retreat i sommartid:

"Låt vindarna dansa"

Möjlighet finns till vandringar i den vackra naturen i Lilleskogs omgivning. Om vädret tillåter ordnas också en pilgrimsvandring. Tillfälle ges även till enskilda samtal. Ledare för retreaten är Bo-Lennart Johansson och Eva Månsson Carleheden, medarbetare på Skara stifts själavårdsinstitut.

Tid: 26-29 juni, start 18.00, avslut 13.30

Kostnad: 3 850 kronor

Anmälan: senast tre veckor före retreatens start

till Skara stifts själavårdsinstitut, se ruta ovan

Upplysningar: stiftsadjunkt Helena Högström, 0322-512 83, helena.hogstrom@svenskkyrkan.se

Pilgrimsvandring och Pilgrimsfest på Läckö och Lurö

Vi vandrar från Lidköping till Läckö där vi har två dagar av program. Det blir föredrag, musik, kortare vandringar och gemenskap. Årets tema är "... från och till...". Vi besöker också Antoniosgården och ikonmålare Robin Johansson. Dagarna avslutas med ett pilgrimsdygn på Lurö i Väneren.

Tid: 29 juni-3 juli

Upplysningar: stiftsadjunkt Anna Apell, 0511-262 59, anna.apell@svenskkyrkan.se

Foto: Kristina Strand Larsson /IKON

Reformationen firas 28-29 oktober

Den 28-29 oktober får reformationsåret sin höjdpunkt. Då uppmärksammas det i hela landet, och i Skara stift blir det ett stort arrangemang i Skara domkyrka på lördagen. På söndagen är det tänkt att reformationen ska vara det tema som sätter sin prägel på alla gudstjänster i stiftet.

Lördagen kommer att innehålla en rad olika programpunkter för alla åldrar. Det blir föreläsningar, konserter och samtal i domkyrkan.

Medverkar gör bland annat stiftets förre biskop Erik Aurelius som är stor Lutherkännare. Han får sällskap av David Thurffjell, Skarabygdens symfoniorkester och en barnkör som framför musikalen Luthers ungar.

Naturligtvis finns också biskop Åke Bonnier på plats. Han kommer att inleda dagen.

Särskilda aktiviteter kommer att finnas för barn och unga. Dessutom blir det en utställning i regi av stiftshistoriska sällskapet. Under eftermiddagen ordnar Kvinnor i Svenska kyrkan ett bordssamtal på temat "Fri att förändra". Bland deltagarna i detta finns författaren Vibeke Olsson.

Datumet 31 oktober brukar högtidlighållas som den dag då Luther spikade upp sina berömda teser på kyrkporten i Wittenberg. Därför kommer det också att bli ett arrangemang i mindre skala tisdagen 31 oktober. Då planeras en manifestation i samband med kvällsmässan i domkyrkan under Åke Bonniers ledning.

Arrangemang Svenska Kyrkans Unga

18-21 juni Musikläger "Guds ögonstenar", Hjo Folkhögskola
27 juni-2 juli Ösjönäsläger

Mer på www.skuskarastift.se

På rätt kurs!

En av Skara stifts viktigaste uppgifter är att erbjuda kompetensutveckling. Därför lägger vi stor kraft på utbildning och fortbildning för dig som är ideell, förtroendevald eller anställd.

BARN & UNGA

Att finnas för ungdomar på nätet 28-31/8
Hållplats, kurs för barnledare start 24 oktober
Kyrkopedagogik, 7,5 p start 3 okt

IDEALITET

Att leda ideella medarbetare start 4 september
Uppdrag: Ideell 9 september
Ledarutbildningen Rustad – Diakoni 20-22/10
Ledarutbildningen Rustad - Ledarskap 17-19/11

TEMAKURSER

Communicare - att göra gemensamt 20-21/9
Tolka bibeln mitt i livet (NYTT DATUM) 11-12/10
Min djupaste längtan. Om identitet i förändring 14-15/11

KYRKBYGGNADER & KYRKOÅRDAR

Kyrkobyggnadsdag 20/9
Fastighetsägarens ansvar 4/10

ADMINISTRATION

Aktualitetsdag för ekonomer & fastighetsansvariga (om K3) 30/5
KBOK Användardag 20/9
KBOK Certifiering 10-11/10

ANDRA KURSER/NÄTVERK

Att skriva sig till försoning 29 juni-2 juli
Kristen tro och personlig utveckling (KTPU) start 4 september

Mer om kurser på Skara stifts intranät:
internwww.svenskakyrkan.se/skarastift

sensus

Kurser och utbildningar arrangeras i samarbete med Sensus

Klockstaplar från medeltiden visas

Fyra av Sveriges äldsta bevarade träbyggnader står i den östra delen av Skara stift. I sommar finns en unik möjlighet att lära känna dem bättre.

Det rör sig om de fyra klockstaplarna i Brevik, Grevbäck, Norra Fågelås och Ransberg. De är alla byggda på 1300-talet, något som upptäcktes vid en inventering för några år sedan. Tidigare hade man allmänt trott att de uppfördes på 1600- eller 1700-talet.

Alla fyra klockstaplar är av det som brukar kallas tornstyp, vilket innebär att de är ganska smala och klädda med trä eller spån. Staplarna är unika på många sätt, inte minst genom sin ålder. Det finns mycket få bevarade träbyggnader som är lika gamla i Sverige.

Den 8-9 juli finns det en unik chans att besöka och få guidning till de fyra klockstaplarna. De genomförs tornrundan kl 14-17 båda dagarna. Besökarna får då möjlighet att titta in i klockstaplarna och studera de 700 år gamla stockarna, samt höra berättas om de märkliga byggnaderna.

MUSIK

Living Gospel

Gospelgudstjänst, ledd av Eva N Edgren och Michael Eriksson med vänner.
När & var? sönd 21/5, 17.00, Gustav Adolfs kyrka, Borås

KFUM Centrals ungdomskör och Katarina flickkör

Två unga körer från Stockholm gästar Skara domkyrka. Konserten dirigeras av Lotta Wilund.

När & var? torsd 25/5, Skara domkyrka

Folkmusik

Musikgudstjänst, folkmusikmässan "I välsignan och fröjd". Medverkan av körerna Korallen, Ulrica Vocalis och Kammarkören, riksspelmannen och kompositören Hans Kennemark m.fl.

När & var? sönd 28/5, 18.00, Ulricehamns kyrka

Gloria av Antonio Vivaldi

Musikgudstjänst med ungdomskören Rejoice, Bergaton, solister och instrumentalister.

När & var? onsd 31/5, 19.30, S:t Olofs kyrka, Falköping.

Orgelmusik med lunchbaguette

Lunchkonsert. Vid orgeln: Anders Börjesson. Baguette och dryck, 40 kronor. Överskottet från serveringen går till Svenska kyrkans internationella arbete.

När & var? sönd 31/5, 12.15, Mariestads domkyrka

Medeltid och renässans

Svartälvens pipare och borduner spelar medeltida- och renässansmusik, tillsammans med Duo Thisbe som spelar folkmusik.

När & var? sönd 11/6, 15.00, Fullösa kyrka

Elvisgudstjänst

Elvislåtar varvas med berättelser ur Elvis Presleys liv. Medverkan av Jimmy Sjölund, Arne Johansson, Lars Kempe, Anette Bylin, Elisabeth Salonen, Thomas Klasson och Stefan Dursjö. Kyrkkaffe.

När & var? sönd 11/6, 18.00, Fänneslunda-Grovare kyrka

Tema Poet

Mässa med sånger och texter skrivna av Leonard Cohen. Sångensemblen och stråkkvartett under ledning av Christine Ödell. Kyrkkaffe.

När & var? sönd 18/6, 17.00, S:t Johannes kyrka, Skövde

Peace of mind

En musikgudstjänst i sommartid med medverkan av Mockingbirds. Musik till ståbas, cajon, fiol, gitarr, basstrumma, elgitarr, banjo, mandolin, munspel, dobro, tvättbräda och dragspel.

När & var? sönd 25/6, 19.00, Låstads kyrka

Natur och mystik

Musik i sommarkvällen med Helena Cervin, sopran, Karin Knutson, violoncell och Henrik Cervin, tangentinstrument.

När & var? fred 30/6, 19.00, Fågelö kapell

Quiz på altanen

Allsång med musikquiz på församlingshemmets altan. Medverkande: Ekumeniska kören under Margareta Johanssons ledning.

När & var? lörd 1/7, 18.00, Forshems församlingshem

Svenska klassiker

Sommarmusik med Kalle Sjögren och Daniel Jarl.

När & var? sönd 2/7, 18.00, Gustaf Adolfs kyrka, Habo..

Genom tid och rum

Magnus Larsson tar dig med på en musikalisk resa till teorby och gitarr.

När & var? torsd 6/7, 20.00, Skälvums kyrka.

Den dyra tiden

Anneli och Lilian Druve framför egenkomponerad musik tillsammans med Carina Gullberg.

När & var? sönd 9/7, 19.00, Berga kyrka.

Med gäster från Schweiz

Musik med Trollhättans kammarkör och en gästande kör från Schweiz.

När & var? onsd 12/7, 20.00, Otterstads kyrka.

Latinamerikanska rytmer

Musikgudstjänst med en gästande sång- och musikgrupp från Costa Rica.

När & var? onsd 19/7, 19.00, Götene kyrka.

Intåg i sommarhagen

Duo Cellissimo, bestående av Gabriel Elfberg, cello och Henrik Kilhamn, piano, spelar kända sommarstycken av bland annat Peterson-Berger och Beethoven.

När & var? torsd 20/7, 19.00, Vänersborgs kyrka

Sånger från klostret

Karin Lagergren framför sånger och texter från den Heliga Birgittas kloster.

När & var? torsd 20/7, 20.00, Husaby kyrka.

Musik av Gärdestad

Ted Gärdestad-låtar framförs av Duo Våra.

När & var? lörd 22/7, 19.00, Älgårås kyrka

Psalmer och koraler

Kristin, Gustaf och Lennart Svensson och Johan Ludvig musicerar på temat "Liv - psalmer och koraler i folkmusikton".

När & var? sönd 23/7, 19.00, Råda kyrka

Musik med The Harvesters

En musikkväll med Jerker Anerös, sång och gitarr, Fredrik Andersson, bas, Stefan Fredriksson, gitarr, Henrik Rubensson, sång och piano och Anders von Tell, trummor.

När & var? onsd 26/7, 20.00, Flo kyrka

Musikalisk nostalgitripp

En resa till 50-, 60- och 70-talet med Linda Skogholm Band. Medverkande: Linda Skogholm, Patrik Tammelin, Kristin Freidnitz, Jonathan Albrektson, Roger Skogholm, Anders Janfalk och Anton Davidsson.

När & var? sönd 30/7, 17.00, Gullereds kyrka.

Sound of Music

Musik i sommarkväll med inslag av filmmusik och operett. Medverkande: Irene Hansson.

När & var? tisd 1/8, 20.00, Långareds kyrka.

Kammarjazz i folkton

Musik med Tommy Holmgren, trummor, Christian Jormin, piano och Magnus Bergström, kontrabas.

När & var? lörd 5/8, 18.00, Timmele kyrka.

Baroque and blue

Sommarmusik med Anna Boman Hald, flöjt och Lena Öberg, piano.

När & var? lörd 19/8, 19.00, Västerplana kyrka.

Musik i sommarkväll

Klezmerduon Klezmorim - violinisten Max Wulfson och pianisten Claes Hilliges - spelar finstämd och ibland fartfylld folkmusik från den rika judiska musiktraditionen.

När & var? sönd 27/8, 18.00, Närunga kyrka

Från fåglarnas rike

Om Luther och musiken med RÅM, en ensemble för folkmusik och tidig musik. Medverkande: Anna Rynefors, viola da gamba, moraharpa, sång och slagverk och Erik Ask-Upmark, harpa, orgelportativ, säckpipor och sång.

När & var? sönd 27/8, 18.00, Vänerys kyrka

ÖVRIGT

Magnus Malm

Mitt-i-livet-kväll med besök av Magnus Malm som berättar utifrån sin bok "Samtidigt... Berättelsen om hur Gud blev människa och vad det har med oss att göra". Andrumsmässa 18.30.

När & var? Onsd 31/5, 19.15, Centrumkyrkan, Vårgårda

Pilgrimsvandring till Gudhem

Start 09.00 i Kungslena med gudstjänst. Avslutning i Gudhem med mässa 18.00. Stellan Wihlstrand, Soňa Angel m. fl. Ta med matsäck!

När & var? sönd 11/6, 9.00, Kungslena kyrka

Kyrkogårdsvandring

Kyrkogårdsvandring med avslutande andakt. Servering och utställning. Församlingens sommarveckea inleds.

När & var? tisd 27/6, 18.00, Åsarps kyrka

Pilgrimsvandring på kyrkstigen

Vandring från Skräddaregården i Skånum, Grolanda på kyrkstigen till Grolanda kyrka (ca 6 km). Guide bland torpen längs vägen är Bernt Blank. Vandringsledare: Erling Nyman och Jenny Carlsson. Korvgrillning vid kyrkan innan sommarmusikgudstjänsten 19.00.

När & var? sönd 9/7, 15.00, samling vid Skräddaregården, Skånum.

1600-talsgudstjänst

Bottnaryds kyrka firar 350 år. Det firas med gudstjänst på 1600-talsvis.

När & var? sönd 23/7, 10.00, Bottnaryds kyrka

Sommarprat

Monica Grafström sommarpratar under rubriken "Resan till Israel blev 30 år lång".

När & var? tisd 25/7, 19.00, Kinnevestads kyrka

En kväll med Luthertema

"Nunnan som blev fru Luther". Berit Johansson berättar om Katharina von Bora som gifte sig med Martin Luther år 1525.

När & var? tisd 15/8, 19.00, Kinnevestads församlingshem

Pilgrimsvandring i Lidköping

Vandring från S:t Nicolai kyrka. Avslutas med andakt i Råda kyrka. Ta med fika. Ett arrangemang i samband med Vänerveckan.

När & var? tisd 29/8, 18.00, S:t Nicolai kyrka, Lidköping

Vandring mellan tre kyrkor

Pilgrimsvandring med kultur- och kyrkohistoriska guidningar i kyrkorna. Ledare: Monica Nilsson och Carl-Henrich Falkenberg. Transport tillbaka från Österplana till Västerplana. Dagens avslutas med mässa i Västerplana kyrka.

När & var? lörd 16/9, 9.00 start vid Västerplana kyrka.

Bordssamtal

Tema: "Den heliga boken", ett bordssamtal mellan imamen Smajo Sahat och biskop Åke Bonnier.

När & var? onsd 27/9, 19.00, Ulricehamns stadsbibliotek.

**”En lögn är som en
snöboll. Ju längre
man rullar den, desto
större blir den.”**

Martin Luther

**Daniel vill locka fler
unga till förtroende-
uppdrag**

SIDAN 11

Åke Bonnier

BISKOP SKARA STIFT

Post Scriptum

Radikalt inåt - och utåt

Under ytan” heter en sång av Uno Svenningsson. Han skriver: "...men vi hittar alltid svaren där i botten av oss själva, under ytan". Vi lever i reformationsminnets tid. Vi talar mycket om den viktiga process som tog sin konkreta början 1517 och så fördjupar vi luthersk teologi. Det är bra och nödvändigt men frågan är vad det innebär att 2017 och framåt vara en evangelisk-luthersk kyrka? Jag hävdar att det måste vara att gå i Martin Luthers orädda fotspår, att likt Luther tala tydligt om det som är trons centrum: Jesus Kristus. Vi måste fördjupa vad korset och uppståndelsen betyder i 2000-talets samhälle. Vi måste hjälpa människor att hitta in i Bibelns texter så att inte Bibeln blir sluten utan snarare sliten. Nattvard måste, precis som Luther säger i sin stora katekes, firas så ofta som möjligt och med pastoral klokhet. Bönen måste vara naturlig i alla sammanhang i kyrkans och den enskilde kristnes liv. Vi måste våga djupare ned "under ytan", djupare in.

Radikalt inåt och radikalt utåt talade Margit Sahlin (en av de tre första kvinnliga prästerna i Svenska kyrkan) om på sin tid. Radikalt inåt är en kallelse för var och en av oss. Oavsett om vi är biskopar eller tillhör andra delar av kyrkans vigningstjänst eller har andra anställningar i kyrkan eller är förtroendevalda eller ideella medarbetare behöver vi denna fördjupning. Att vara en reformatorisk kyrka är att gå under ytan, gå på djupet för att hitta svaret som berör.

Radikalt utåt är också en kallelse för den lutherska kyrkan. Vi måste leva som vi lär. Det är först då vi blir trovärdiga. Jag återkommer så ofta till detta. Därför behöver vi alla som läser denna tidning komma samman till gudstjänster så ofta som möjligt, be och läsa Bibeln så mycket som möjligt och räta på våra ryggar, vara tydliga och glada kristna i det multisamhälle vi lever i och som präglas av många trosuppfattningar och många kulturuttryck.

**”Vi måste leva som
vi lär.
Det är först då vi
blir trovärdiga”**

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Åke Bonnier'.